

YÜKSEK ÖĞRENİMDE BULUNAN KIZ ÖĞRENCİLERİN HİJYENİK ALIŞKANLIKLARI VE JİNEKOLOG SORUNLARININ BELİRLENMESİ*

Yard.Doç.Dr. Hacer KARANİSOĞLU
Uz.Hem.Nezihe KIZILKAYA
Uz.Hem. Ayşe YILDIZ

*İ.Ü. Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu
Öğretim Elemanları*

Adolesan, çocukluk çağından erişkin çağa geçiş dönemidir. Birleşmiş Milletler Örgütü'nün tanımına göre "adolesan 15-25 yaşları arasında öğrenim gören, hayatını kazanmak için çalışmayan ve ayrı bir konutu bulunmayan kişidir"(4). Yüksek öğrenimde bulunan öğrencileri adolesan grubuna dahil edebiliriz.

Ülkemiz adolesan dönemi genç kızları, jinekolojik sorunlar açısından gelişmiş ülkelere oranla daha az sorunludurlar. Geleneklerimiz, erken dönemde ve evlilik dışı cinsel ilişkiyi yasakladığından genç kızlarımızda önemli jinekolojik şikayetler görülmemektedir. Bu dönemde genellikle ağrılı ve düzensiz adet görme, kötü hijyenik koşullar sonucu vaginal akıntı ve kaşıntı gibi jinekolojik şikayetlere rastlanmaktadır. Kırsal bölgelerdeki genç kızlarımız erken yaşta evlilik ve adolesan dönemi gebelikleri önemli bir sorun oluşturmaktadır(2,6,7).

Vaginadaki akıntı ve kaşıntı, genç kızlarımızı sağlık ekibinden yardım istemeye iten en önemli nedenlerdendir.

Akıntının algılanış biçimi bireyler arasında farklılık gösterir. Bazıları ciddi bir rahatsızlık olarak algılayıp hemen hekime başvururken, diğerleri akıntı miktarı fazla bile olsa umursamaz, normal bir olay olarak yorumlayabilir. Bu algı-layış biçimini etkileyen faktörler arasında kadının sosyo-ekonomik kültürel düzeyi, geçirdiği deneyimler, semptomların sayısı ve şiddeti sayılabilir. Kokulu akıntı ve kaşıntı tüm sosyal yaşantılarını etkileyebilir(2,3,4,7).

* Ulusal Cerrahi Kongresi 92. Cerrahi Hemşireliği Seksiyonunda sunulmuştur.

Bu nedenle normal ve patolojik akıntılar konusunda bireyler bilgilendirilmelidirler. Alınacak önlemlere ilişkin eğitiminde, adolesan gruptan başlanarak yapılması gerekmektedir(4).

MATERYAL ve METOD

Araştırmanın Tipi : Araştırma tanımlayıcı amaca yönelik olarak palanlanmıştır.

Araştırmanın Evreni : Yüksek öğrenimdeki 17-25 yaş grubu genç kızlardan oluşmaktadır.

Araştırmanın Örnekleme ve Veri Toplama : İstanbul ilinde evde ve öğrenci yurtlarında kalan 260 kız öğrenci basit rastlantısal yöntemle seçilerek araştırma kapsamına alınmıştır.

Metod : Deneklerin demografik özelliklerini, kişisel hijyen alışkanlıklarına, vaginal akıntı ile ilgili öykülerini belirlemek amacı ile geliştirilen anket formu uygulanmıştır. Anket formu uygulanmadan önce, jinekolojik bir enfeksiyon olup olmadığının saptanması amacıyla, normal ve patolojik akıntılara ilişkin bir açıklama yapılmış ve yazılı birmetin kendilerine verilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdellik, Chi-Square testi kullanılmıştır.

BULGULAR ve TARTIŞMA

Araştırma kapsamına, Florence Nighitingale Hemşirelik Yüksekokulu, Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Mühendislik Fakülteleri ve diğer çeşitli bölümlerde okuyan 260 kız öğrenci (n=260) alınmıştır. Yaş ortalamaları 18.6'dır.

Öğrencilerin %59.23'ü (n=154) Yüksek Öğretim Kurumuna bağlı yurtlarda, %24.23'ü (n=63) özel yurtlarda, %16.54'ü (n=43) evde kalmaktadır.

Tablo 1'de görüldüğü gibi öğrencilerin %81.16'sının (n=211) ellerini sık sık yıkadıkları, %6.92'sinin (n=18) tuvalete girmeden önce ve sonra ellerini yıkadıkları, %98.95'sinin (n=257) su ve sabunla el temizliklerini yaptıkları saptanmıştır.

Öğrencilerin %98.46'sının (n=256) genital bölge tüylerini temizledikleri, temizleme yöntemi olarak %50.78'inin (n=130) ağda, %37.5'inin (n=96) jilet kullandıkları belirlenmiştir (Tablo 2). Bu sonuç Babadağ'ın Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin kişisel sağlıkları ile ilgili uygulamaları isimli doktora tezindeki bulgularla paralellik göstermektedir.

Genç kızlarımızın önemli bir hijyenik uygulama olan vücut tüylerini temizledikleri anlaşılmıştır(1).

Tablo 1: Öğrencilerin El Yıkama Sıklığı

El Yıkama Sıklığı	Sayı	Yüzde
Tuvaletten çıktıktan sonra	31	11.92
Tuvalete girmeden önce ve sonra	18	6.92
Sık sık	211	81.16
Toplam	260	100

Tablo 2: Öğrencilerin Genital Bölgedeki Tüyleri Temizleme Yöntemleri

Yöntemler	Sayı	Yüzde
Jilet	96	37.5
Çam sakızı, ağda	130	50.78
Tüy dökücü krem	19	7.42
Birden fazla yöntem	7	2.74
Cevapsız	4	1.56
Toplam	256	100

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%64.62 n=168), haftada iki kez duş şeklinde banyo yaptıkları görülmüştür.

Öğrencilerin %53.08'inin (n=138) aynı banyoyu 15 kişiden fazla kişi ile paylaştıkları (Tablo 3), %82.31'inin (n=214) alaturka tuvalet kullandıkları (Tablo 4), %66.54'ünün (n=173) aynı tuvaleti 20 kişiden fazla kişiyle birlikte kullandıkları anlaşılmıştır(Tablo 5).

Tablo 3: Öğrencilerin Banyolarını Paylaştıkları Kişi Sayısı

Paylaştıkları Kişi Sayısı	Sayı	Yüzde
5 kişiden az	78	30
5-10 kişi	20	7.69
10-15 kişi	24	9.23
15 kişiden fazla	138	53.08
Toplam	260	100

Tablo 4: Öğrencilerin Kullandıkları Tuvalet Tipleri

Tuvalet tipi	Sayı	Yüzde
Alaturka	214	82.31
Alafranga	39	15
Her ikisi	7	2.69
Toplam	260	100

Öğrencilerin taharetlenme şekilleri incelendiğinde, %58.08'İNİN (n=151) önden arkaya, %24.23'ünün (n=63) arkadan öne doğru taharetlendiği belirlenmiştir (Tablo 6).

Tablo 5: Öğrencilerin Tuvaleti Birlikte Kullandıkları Kişi Sayısı

Kullanan Kişi Sayısı	Sayı	Yüzde
10 kişiden az	56	21.54
10-15 kişi	15	5.77
15-20 kişi	16	6.15
20 kişiden fazla	173	66.54
Toplam	260	100

Tablo 6: Öğrencilerin Taharetlenme Şekilleri

Temizleme yönü	Sayı	Yüzde
Önden arkaya	151	58.08
Arkadan öne	63	24.23
Her iki şekilde	46	17.69
Toplam	260	100

Öğrencilerin %78.85'inin beyaz, pamuklu iç çamaşırı kullandıkları, %65'inin (n=169) haftada iki kez iç çamaşırını değiştirdikleri, %95.77'sinin (n=249) iç çamaşırını başkalarıyla paylaşmadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin %87.69'unun (n=229) genital bölgedeki kokuları gidermek için parfüm ve deodo-rant kullanmadıkları saptanmıştır. Genç kızlarımızın çoğunluğunun bu konularda bilinçli olduklarını görmekteyiz.

Öğrencilerin %69.23'ünün (n=180) blucin gibi sıkı giysiler giydikleri, bunların da %73.333'ünün (n=132) devamlı olarak blucin giydikleri bulunmuştur.

Öğrencilerin adet öncesi şikayetleri incelendiğinde, %3'ünün (n=8) hiç şikayeti olmadığı, %97'sinin (n=252) ise en az bir şikayeti olduğu, ilk dört şikayetin ise sırasıyla sinirlilik (n=168), göğüslerde gerginlik (n=116), iştah artması (n=75) ve baş ağrısının (n=65) olduğu görülmüştür. Rahman'ın sağlık lisesi öğrencilerinin menstrasyon hijyenine ilişkin bilgi ve uygulamalarını araştıran yüksek lisans tezinde öğrencilerin %64'ünün adet öncesi dönemde fiziksel ve ruhsal yakınmaları olduğunu vurgulamaktadır(5). Genç kızlarımız premenstruel şikayetler ve bunların hafifletilmesi konusunda bilinçlendirilmelidir.

Öğrencilerin %48.08'inin (n=125) ağırlı adet gördükleri, adet şikayetlerini azaltmak için öncelikle yatıp dinlenme (n=180) ve ilaç kullanmayı (n=125) tercih ettikleri belirlenmiştir. Erefe, adolesan çağı kız öğrenciler üzerinde yaptığı bir çalışmada ağırlı adet görme oranını %40.20 olarak, ışık ise %58.78 olarak bulmuştur(3,4).

Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%81.92 n=213) adetleri sırasında eczaneden aldıkları hijyenik petleri kullanmaktadır. Bu sonuç genç kızların mens-turasyon hijyeni konusunda bilinçli olduklarını göstermektedir.

Öğrencilerin %47.31'i (n=123) adetli iken duş aldıklarını, belirtmişlerdir.

Öğrencilerin %44.62'sinin (n=116) kendilerine rahatsızlık veren bir akıntıları olduğu (Tablo 7) ve bu öğrencilerin %39.65'inin (n=46) pet kullanmalarını gerektirecek şekilde fazla akıntıları olduğu bulgulanmıştır. Işık, A.'nın adolesanlarda menstruel döneme ilişkin özelliklerin ve normal dışı akıntı durumu-nun incelenmesi isimli çalışmasında ise, akıntı oranı %21.65 olarak saptanmıştır(4). Akıntı özellikleri incelendiğinde en fazla beyaz, kesik süt görünümünde, kokusuz (n=46) saydam, renksiz, kokusuz (n=40) ve kirli sarı renkte, pis kokulu (n=32) akıntının görüldüğü belirlenmiştir. Öğrencilerin %21.92'si (n=57) genital bölgelerinde kaşıntı olduğunu söylemişlerdir.

Öğrencilerin el yıkama sıklığı ile akıntı durumu arasındaki ilişki incelendiğinde, tuvaletten çıktıktan sonra ellerini yıkayan kız öğrencilerde akıntının daha fazla olduğu görülmüştür(Tablo 8). Bu sonuç istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=6.226$ $p<0.05$). Bulunan sonuç öğrenciler tuvalete girmeden önce el temizliği yapmadıkları için beklenen bir bulgudur.

Tablo 7: Öğrencilerde Rahatsızlık Veren Bir Akıntı Görülme Oranı

Akıntı durumu	Sayı	Yüzde
Rahatsızlık veren bir akıntısı olanlar	116	44.62
Rahatsızlık veren bir akıntısı olmayanlar	144	55.38
Toplam	260	100

Tablo 8: Öğrencilerin El Yıkama Sıklığı ile Akıntı Durumu Arasındaki İlişki

El yıkama sıklığı	Akıntısı Olan		Akıntısı Olmayan		Toplam
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Tuvaletten çıktıktan sonra	20	17.24	11	7.64	31
Tuvalete gitmeden önce ve çıktıktan sonra	6	5.17	12	8.33	18
Sık sık	90	77.59	121	84.3	211
Toplam	116	100	144	100	260

Öğrencilerin kullandıkları tuvaletin tipi ile akıntı durumu arasındaki ilişki incelendiğinde, alaturka tuvalet kullananlarda, alafranga tuvalet kullananlara göre daha fazla akıntı saptanmıştır. Bu sonuç istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur (Tablo 9, $X^2 = 6.77$ $p < 0.05$). Alafranga tuvaletlerin kullanım kolaylığı olması, yıkanmayı kolaylaştırması, alaturka tuvaletlerin ise çok sayıda kişi tarafından kullanılması, tuvaletin musluk ve su doldurma kaplarının yeterince temiz olmaması nedeniyle böyle bir sonuç elde edildiği düşünülebilir.

Öğrencilerin taharetlenme şekilleri ile akıntı durumu arasındaki ilişki karşılaştırıldığında, önden arkaya ve arkadan öne karışık şekilde taharetlenen öğrencilerde vaginal akıntının daha fazla olduğu saptanmıştır (Tablo 10, $X^2 = 7.4$ $p < 0.05$). Bu sonuç istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur. Bu kişilerin hij-yenlerine gerekli önemi vermedikleri için daha fazla akıntıları olduğu söylenebilir.

Tablo 9: Öğrencilerin Kullandıkları Tuvaletin Tipi İle Akıntı Durumu Arasındaki İlişki

Tuvaletin Tipi	Akıntısı Olan		Akıntısı Olmayan		Toplam
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Alaturka	103	88.79	111	77.08	214
Alafranga	10	8.62	29	20.14	39
Her ikisi	3	2.59	4	2.78	7
Toplam	116	100	144	100	260

Tablo 10: Öğrencilerin Taharetlenme Şekilleri ile Akıntı Durumu Arasındaki İlişki

Akıntı Durumu	Arkadan Öne		Önden Arkaya		Her iki şekilde		Toplam
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Akıntısı Olan	58	38.41	30	47.62	28	60.87	116
Akıntısı Olmayan	93	61.59	33	52.38	18	39.13	144
Toplam	151	100	63	100	46	100	260

Öğrencilerin kaldıkları yer, tuvaleti paylaştıkları kişi sayısı, banyoyu paylaştıkları kişi sayısı, iç çamaşırlarını değiştirme sıklığı, blucin giyme sıklığı ile akıntı durumu karşılaştırılmış fakat istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Görüldüğü gibi alaturka tuvalet kullananlarda, önden arkaya ve arka-dan öne karışık şekilde taharetlenenlerde ve sadece tuvaletten çıktıktan sonra ellerini yıkayan öğrencilerde vaginal akıntının daha fazla olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre önerilerimiz şunlardır:

-Öğrencilerin toplu olarak yaşadıkları yurtlarda ve okullarda tuvalet ve banyo ortamlarının hijyenik koşullara uygun hale getirilmesi

-Bu şekilde araştırmaların yaygınlaştırılması ve sorunlara çözüm yollarının aranmasıdır.

ÖZET

Çalışmamızda, İstanbul'da yüksek öğrenim gören 260 kız öğrencinin hijyenik alışkanlıkları ve genital akıntı durumu incelenmiştir.

Sonuç olarak öğrencilerin yaklaşık yarısının ağırlı adet gördüğü, hemen hepsinin en az bir premenstruel şikayeti olduğu ve hijyenik bakımına dikkat etmeyen öğrencilerde akıntı daha fazla görüldüğü belirlenmiştir.

SUMMARY

Determination of The Hygenic Habits and Gynecological Problems of University Educated – girls:

This study was designed to determine the hygenic habits and gynecological problems of university – educated girls. 260 girls were asked about their hygenic habits and the presence or absence of vaginal discharge.

In conclusion it was determined that about half of the students have painful menstrual periods and almost all have at least one pre-menstrual complaint. Those with poor hygenic habits were more likely to have a Vaginal discharge.

KAYNAKLAR

1. Babadağ, K.: Hemşirelik Yüksekokulu Lisans Programı Birinci ve Son Sınıf Öğrencilerinin Kişisel Sağlıkları İle İlgili Uygulamalarının Karşılaştırılması, Doktora Tezi, İ.Ü. İst.Tıp Fak., İstanbul, (1984).

2. Coşkun, A.: Doğurgan çağı kadınların jinekolojik şikayet ve hastalıklarının dağılımı ve bazı değişkenlerle olan ilişkisi I, Sağlık Bakanlığı Ulusal Hemşirelik Kongresi Bildirileri, İstanbul, (1989).
3. Erefe, İ.: Adolesan çağı kız öğrencilerde okul sağlığı çalışmaları, I.Ulusal Hemşirelik Kongresi Bildirileri, İzmir, (1985).
4. Işık, A.: Ad olesanlarda menstruel döneme ilişkin özelliklerin ve normal dışı genital akıntı durumunun incelenmesi, II. Ulusal Hemşirelik Kongresi Bildirileri, İzmir, (1990).
5. Rahman, R.: Sağlık Meslek Lisesi Birinci ve son Sınıf Öğrencilerinin Menturasyon Hijyenine İlişkin Bilgi ve Uygulamalarının Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, (1986).
6. Taşkın, L., İnanç, N., Güçsavaş, N., Doğan, N.S.: Kadın Sağlığı Sorunları ve Hemşirenin Rolü, *Türk Hemşire Dergisi*, 35:4, (1985).
7. Yurdanur, N.: Ana sağlığı yönünden genital enfeksiyonların önemi ve bu konuda ebe-hemşirenin rolü, *Türk Hemşire Dergisi*, 3, (1981).